

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. birželio 30 d.
(OR. en)

11151/23

ECOFIN 676
UEM 210
SOC 501
EMPL 352
COMPET 696
ENV 775
EDUC 288
RECH 320
ENER 411
JAI 922
GENDER 152
ANTIDISCRIM 146
JEUN 190
SAN 427

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Ankstesnio

dokumento Nr.: 9846/1/23 REV 1

Komisijos dok. Nr.: COM(2023) 620 final

Dalykas: TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Austrijos 2023 m. nacionalinės reformų
programos su Tarybos nuomone dėl 2023 m. Austrijos stabilumo
programos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos rekomendacija (COM(2023) 620 final)
grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį apsvarstė Taryba ir Europos Vadovų Taryba.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m. ... d.

**dėl Austrijos 2023 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2023 m.
Austrijos stabilumo programos**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148
straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės
priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio
2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

- (1) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241², kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – Priemonė). Pagal Priemonę valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos semestro prioritetus Priemonė prisidedama prie ekonomikos bei įtraukaus atsigavimo ir tvarių bei augimą skatinančių reformų ir investicijų įgyvendinimo, visų pirma reformomis ir investicijomis siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir didinti valstybių narių ekonomikos atsparumą. Ja taip pat padedama stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, gerinti teritorinę sanglaudą Sąjungoje ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą. 2022 m. birželio 30 d., laikantis Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalies, atnaujintas pagal Priemonę kiekvienai valstybei narei skiriamas didžiausias finansinis įnašas;

² 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

- (2) 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija priėmė 2023 m. metinę tvaraus augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2023 m. kovo 23 d. Europos Vadovų Taryba pritarė 2023 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje išdėstytiems prioritetams, grindžiamiems keturiais konkurencingo tvarumo aspektais. 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 taip pat priėmė 2023 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Austrija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, kuriose gali būti susidaręs disbalansas arba gali kilti jo susidarymo rizika. Nuodugnios apžvalgos kaip tokios atlikti nereikės. Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė nuomonę dėl Austrijos 2023 m. biudžeto plano projekto. Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir pasiūlymą dėl 2023 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. 2023 m. gegužės 16 d. Taryba priėmė Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos³ (toliau – 2023 m. Rekomendacija dėl euro zonos), o 2023 m. kovo 13 d. – bendrą užimtumo ataskaitą;
- (3) nors Sąjungos šalių ekonomika demonstruoja didelį atsparumą, geopolitinės aplinkybės ir toliau daro neigiamą poveikį. Kadangi Sąjunga tvirtai remia Ukrainą, Sąjungos ekonominės ir socialinės politikos darbotvarkėje daugiausia dėmesio skiriama neigiamo sukrėtimų energetikos srityje poveikio tiek pažeidžiamiems namų ūkiams, tiek įmonėms mažinimui trumpuoju laikotarpiu ir tolesnėms pastangoms įgyvendinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas, remti tvarų ir integracinį augimą, apsaugoti makroekonominį stabilumą ir didinti atsparumą vidutinės trukmės laikotarpiu. Joje taip pat daug dėmesio skiriama Sąjungos konkurencingumo ir našumo didinimui;

³ 2023 m. gegužės 16 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C 180, 2023 5 23, p. 1).

- (4) 2023 m. vasario 1 d. Komisija paskelbė komunikatą „Žaliojo kurso pramonės planas poveikio klimatui neutralizavimo amžiui“ (toliau – Žaliojo kurso pramonės planas). Žaliojo kurso pramonės planu siekiama didinti neutralaus poveikio klimatui Sąjungos pramonės konkurencingumą ir remti greitą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. Planas papildo pagal Europos žaliąjį kursą ir planą „REPowerEU“ dedamas pastangas. Juo taip pat siekiama sukurti palankesnę aplinką, kurioje būtų plėtojami Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir produktų gamybos pajėgumai, kurių reikia Sąjungos plataus užmojo klimato srities tikslams pasiekti, taip pat užtikrinti prieigą prie atitinkamų svarbiausiųjų žaliavų, be kita ko, įvairinant tiekimo šaltinius, tinkamai naudojant geologinius išteklius valstybėse narėse ir maksimaliai didinant žaliavų perdirbimą. Žaliojo kurso pramonės planas grindžiamas keturiais ramsčiais: nuspėjama ir supaprastinta reglamentavimo aplinka, galimybėmis sparčiau gauti finansavimą, įgūdžių stiprinimu ir atvira prekyba siekiant atsparių tiekimo grandinių. 2023 m. kovo 16 d. Komisija taip pat paskelbė komunikatą „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“, kuriame dėmesys sutelktas į devynis vienas kitą stiprinančius veiksnius ir tikslą sukurti augimą skatinančią reglamentavimo sistemą. Jame nustatyti politikos prioritetai, kuriais, siekiant ilgalaikio Sąjungos ir jos valstybių narių konkurencingumo, skatinama aktyviai vykdyti struktūrinius patobulinimus, tinkamai orientuotas investicijas ir reglamentavimo priemones. Toliau pateikiamos rekomendacijos padeda šiuos prioritetus įgyvendinti;

- (5) 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau evoliucionuoja atsižvelgiant į Priemonės įgyvendinimą. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu visiškai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes jais atsižvelgiama į visas atitinkamas pastaraisiais metais konkrečioms šalims pateiktas rekomendacijas arba didelę jų dalį. 2019, 2020 ir 2022 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra tiek pat aktualios ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams, kurie peržiūrėti, atnaujinti arba iš dalies pakeisti pagal Reglamento (ES) 2021/241 14, 18 ir 21 straipsnius;
- (6) 2023 m. vasario 27 d. priimtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435⁴ (toliau – „REPowerEU“ reglamentas) siekiama greitai laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Taip bus prisidėta prie Sąjungos energetinio saugumo ir jos energijos šaltinių įvairinimo, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. „REPowerEU“ reglamentu valstybėms narėms suteikiama galimybė į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus. Tos reformos ir investicijos taip pat padės didinti neutralaus poveikio klimatui Sąjungos pramonės konkurencingumą, kaip nurodyta Žaliojo kurso pramonės plane, ir atsižvelgti į 2022 m. ir, kai taikytina, 2023 m. konkrečioms valstybėms narėms pateiktas su energetika susijusias rekomendacijas. „REPowerEU“ reglamentu nustatoma naujos kategorijos negrąžintina finansinė parama, kurią valstybės narės gali gauti, kad galėtų finansuoti naujas su energetika susijusias reformas ir investicijas, numatytas jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose;

⁴ 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1).

- (7) 2023 m. kovo 8 d. Komisija priėmė komunikatą, kuriame pateikė 2024 m. fiskalinės politikos gaires (toliau – 2023 m. kovo 8 d. komunikatas). Juo siekiama padėti valstybėms narėms parengti stabilumo ir konvergencijos programas ir taip sustiprinti politikos koordinavimą. Komisija priminė, kad Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymas baigsis 2023 m. pabaigoje. Ji paragino 2023–2024 m. vykdyti fiskalinę politiką, kuria užtikrinamas vidutinės trukmės skolos tvarumas ir tvariai didinamas potencialus augimas, ir paragino valstybes narės savo 2023 m. stabilumo ir konvergencijos programose nustatyti, kaip jų fiskaliniais planais bus užtikrinta, kad vidutinės trukmės laikotarpiu būtų laikomasi Sutartyje nustatytos 3 % bendrojo vidaus produkto (BVP) pamatinės vertės ir kad skola būtų patikimai bei nuolat mažinama arba išliktų apdairaus lygio. Komisija taip pat paragino valstybes narės laipsniškai nutraukti nacionalines fiskalines priemones, nustatytas siekiant apsaugoti namų ūkius ir įmones nuo energijos kainų sukkelto sukrėtimo, pradedant nuo mažiausiai tikslingų priemonių. Ji nurodė, kad jei dėl atsinaujinusio su energijos kainomis susijusio spaudimo reikėtų pratęsti paramos priemonių taikymą, valstybės narės tokias priemones turėtų tikslingiau taikyti pažeidžiamiesiems namų ūkiams ir įmonėms. Komisija pareiškė, kad fiskalinės rekomendacijos bus kiekybiškai įvertintos bei diferencijuotos ir bus suformuluotos remiantis grynosiomis pirminėmis išlaidomis, kaip pasiūlyta jos 2022 m. lapkričio 9 d. komunikate dėl ES ekonomikos valdymo sistemos reformos gairių. Ji rekomendavo, kad visos valstybės narės ir toliau išsaugotų nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas ir užtikrintų veiksmingą Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšų panaudojimą, ypač atsižvelgdamos į žaliosios bei skaitmeninės pertvarkų ir atsparumo didinimo tikslus. Komisija nurodė, kad, laikydamasi esamų teisinių nuostatų ir remdamasi 2023 m. galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas paviršinio deficito procedūras;

- (8) 2023 m. balandžio 26 d. Komisija pristatė pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais įgyvendinama visapusiška Sąjungos ekonomikos valdymo taisyklių reforma. Pagrindinis pasiūlymų tikslas – stiprinti valstybės skolos tvarumą ir skatinti tvarų bei integracinį ekonomikos augimą visose valstybėse narėse įgyvendinant reformas ir investuojant. Savo pasiūlymais Komisija siekia didinti nacionalinę atsakomybę, supaprastinti sistemą ir labiau orientuotis į vidutinės trukmės laikotarpį, kartu užtikrinant veiksmingą ir darnesnę vykdymo užtikrinimą. Kaip teigiama 2023 m. kovo 14 d. Tarybos išvadose dėl ES ekonomikos valdymo sistemos reformos gairių, tikslas – teisėkūros darbą užbaigti 2023 m.;
- (9) 2021 m. balandžio 30 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Austrija Komisijai pateikė savo nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija, vadovaudamasi to reglamento V priede išdėstytais vertinimo gairėmis, įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną. 2021 m. liepos 13 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą dėl Austrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo⁵. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimamo sprendimo, kad Austrija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesniosios turi likti nepanaikintos;

⁵ Dok. ST 10159/2021 INIT; ST 10159/2021 COR 1; ST 10159/2021 ADD 1.

- (10) 2023 m. balandžio 26 d. Austrija pateikė 2023 m. nacionalinę reformų programą, o pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 4 straipsnio 1 dalį – 2023 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, darbotvarkė ir programa vertintos kartu. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį 2023 m. nacionalinė reformų programa taip pat atspindi Austrijos du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;
- (11) 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė 2023 m. Austrijos ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Austrijos padaryta įgyvendinant atitinkamas 2019–2022 m. Tarybos priimtas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis ta analize, šalies ataskaitoje nurodytos spragos, palyginti su tais uždaviniais, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami, taip pat nauji ir kylantys uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Austrijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

- (12) remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, Austrijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 5,8 % BVP 2021 m. iki 3,2 % 2022 m., o valdžios sektoriaus skola sumažėjo nuo 82,3 % BVP 2021 m. pabaigoje iki 78,4 % 2022 m. pabaigoje; 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė pranešimą pagal Sutarties 126 straipsnio 3 dalį. Tame pranešime aptarta Austrijos biudžeto būklė, nes šalies valdžios sektoriaus deficitas 2022 m. viršijo Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę. Pranešime padaryta išvada, kad deficito kriterijus yra įvykdytas. Vadovaudamasi 2023 m. kovo 8 d. komunikatu, Komisija 2023 m. pavasarį nesiūlė pradėti naujų perviršinio deficito procedūrų. Komisija vėliau konstatavo, kad remdamasi 2023 m. galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas perviršinio deficito procedūras. Austrija turėtų į tai atsižvelgti vykdydama savo 2023 m. biudžetą ir rengdama 2024 m. biudžeto plano projektą;
- (13) valdžios sektoriaus balansui poveikį padarė fiskalinės politikos priemonės, priimtose siekiant sušvelninti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį. 2022 m. tokios pajamos mažinančios fiskalinės politikos priemonės apėmė CO₂ kainos nustatymo atidėjimą, energijos mokesčių sumažinimą ir mokesčių lengvatas į darbą važinėjantiems asmenims, o tokios išlaidas didinančios fiskalinės politikos priemonės apėmė energijos sąnaudų subsidijas įmonėms, fiksuotąsias išmokas namų ūkiams ir tiesiogines išmokas pensininkams. Tų priemonių išlaidas iš dalies kompensavo nauji mokesčiai, taikomi energijos gamintojų ir tiekėjų nenumatytam pelnui. Komisijos vertinimu, 2022 m. tų priemonių grynosios biudžeto išlaidos sudarė 1,5 % BVP. Valdžios sektoriaus balansui poveikį taip pat daro iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo biudžeto išlaidos, kurios, kaip apskaičiuota, 2022 m. sudarė 0,2 % BVP. Kartu, apskaičiuotosios su COVID-19 krize susijusių laikinų neatidėliotinų priemonių išlaidos 2022 m. sumažėjo iki 0,8 % BVP, palyginti su 4,3 % 2021 m.;

- (14) 2021 m. birželio 18 d. Taryba rekomendavo Austrijai 2022 m.⁶ išlaikyti remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos kryptį, įskaitant Priemonės suteiktą postūmį, ir išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas.
- (15) remiantis Komisijos skaičiavimais, 2022 m. fiskalinės politikos kryptis⁷ buvo remiamojo pobūdžio – –2,8 % BVP, kaip rekomendavo Taryba. Be to, kaip rekomendavo Taryba, Austrija toliau rėmė ekonomikos atsigavimą vykdydama pagal Priemonę finansuojamas investicijas. Priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2022 m. sudarė 0,2 % BVP (2021 m. – 0,2 %). Nacionalinėmis lėšomis finansuojamos investicijos fiskalinės politikos kryptčiai turėjo 0,1 procentinio punkto stabdomąjį poveikį⁸. Todėl Austrija neišlaikė nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų, o tai neatitinka Tarybos rekomendacijos. Kartu, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai sudarė 1,8 procentinio punkto. Tas reikšmingas skatinamasis poveikis apėmė priemonių, kurių imtasi siekiant sumažinti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį, papildomą poveikį (1,5 % BVP papildomos grynosios biudžeto išlaidos), taip pat iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidas (0,2 % BVP). Todėl Austrija pakankamai kontroliavo nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą;

⁶ 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Austrijos stabilumo programos (OL C 304, 2021 7 29, p. 93).

⁷ Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip pirminių išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones), išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones, bet įskaitant Priemonės ir kitų Sąjungos fondų negrąžintina parama (dotacijomis) finansuojamas išlaidas, pokytis, palyginti su vidutinės trukmės potencialiu augimu. Daugiau informacijos pateikta fiskalinės statistikos lentelių 1 langelyje.

⁸ Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,9 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį. Šį skatinamąjį poveikį daugiausia lemia apie 0,8 % BVP vertės strateginio dujų rezervo įsigijimas.

- (16) makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos 2023 m. stabilumo programoje pateikiamos biudžeto projekcijos, atitinka Komisijos 2023 m. pavasario prognozę. Vyriausybė prognozuoja, kad realusis BVP 2023 m. išaugs 0,3 %, o 2024 m. – 1,8 %. Tuo tarpu Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. realiojo BVP augimas bus didesnis – 0,4 %, o 2024 m. mažesnis – 1,6 %, daugiausia dėl didesnio privačiojo vartojimo poveikio augimui 2023 m. ir mažesnio viešojo vartojimo poveikio augimui 2024 m.;
- (17) 2023 m. stabilumo programoje vyriausybė numato, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas santykis išliks 3,2 % BVP. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP sumažės nuo 78,4 % 2022 m. pabaigoje iki 77,0 % 2023 m. pabaigoje. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 2,4 % BVP. Tai yra mažesnis nei 2023 m. stabilumo programoje numatytas deficitas, daugiausia dėl to, kad skiriasi lūkesčiai dėl kai kurių su energija susijusių priemonių poveikio biudžetui, ypač dėl energijos subsidijų įmonėms. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP mažesnis: 75,4 % 2023 m. pabaigoje. Skirtumą lemia numatomo valdžios sektoriaus deficito skirtumas;

- (18) numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus balansui poveikį toliau darys priemonės, priimtose siekiant sušvelninti ekonominę ir socialinę energijos kainų kilimo poveikį. Jas sudaro priemonės, kurių taikymas pratęstas nuo 2022 m. (visų pirma vadinamasis elektros energijos kainų stabdis) ir naujos priemonės, pavyzdžiui, nauja energijos sąnaudų subsidijų įmonėms schema. Tų priemonių išlaidas ir toliau iš dalies kompensuoja mokesčiai, taikomi energijos tiekėjų nenumatytam pelnui. Atsižvelgiant į tas pajamas, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad paramos priemonių grynosios biudžeto išlaidos 2023 m. sudarys 1,8 % BVP⁹. Neatrodė, kad dauguma 2023 m. priemonių yra orientuotos į labiausiai pažeidžiamus namų ūkius ar įmones, ir jomis nėra visiškai išsaugomas kainos signalas mažinti energijos poreikį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą. Todėl Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad tikslinių paramos priemonių, į kurias reikia atsižvelgti vertinant, kaip laikomasi 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacijos¹⁰, suma 2023 m. sudarys 0,4 % BVP (palyginti su 0,2 % BVP 2022 m.). Galiausiai, tikimasi, kad 2023 m. valdžios sektoriaus balansui bus naudingas laipsniškas su COVID-19 krize susijusių laikinų neatidėliotinų priemonių (apskaičiuota, kad jos sudarė 0,8 % BVP) panaikinimas.

⁹ Šis skaičius rodo tų priemonių, įskaitant einamųjų pajamų ir išlaidų, taip pat atitinkamais atvejais – kapitalo išlaidų priemones, poveikį metiniam biudžetui.

¹⁰ 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacija dėl 2022 m. Austrijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Austrijos stabilumo programos (OL C 334, 2022 9 1, p. 162).

- (19) 2022 m. liepos 12 d. rekomendacijoje Taryba rekomendavo Austrijai imtis veiksmų 2023 m. užtikrinti, kad nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas atitiktų bendrą neutralios politikos kryptį¹¹, atsižvelgiant į tolesnę laikiną ir tikslinę paramą namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir iš Ukrainos bėgantiems žmonėms. Austrija turėtų būti pasirengusi einamąsias išlaidas pritaikyti prie kintančios situacijos. Austrijai taip pat rekomenduota didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat į energetinį saugumą atsižvelgiant į iniciatyvą „REPowerEU“, be kita ko, naudojantis Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis;

¹¹ Remiantis Komisijos 2023 m. pavasario prognoze, numatoma, kad Austrijos potencialios gamybos apimties augimas, naudojamas fiskalinės politikos kryptčiai įvertinti, vidutinės trukmės laikotarpiu (10 metų vidurkis) nominaliąja verte bus 8,6 %.

- (20) Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. fiskalinės politikos kryptis didelės infliacijos sąlygomis bus stabdomoji (1,0 % BVP). Prieš tai, 2022 m., fiskalinės politikos kryptis buvo skatinamoji (–2,8 % BVP). Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones) augimo stabdomasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai 2023 m. turėtų sudaryti 0,3 procentinio punkto. Tai apima 0,2 % BVP didesnes tikslinių paramos priemonių namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, išlaidas. Apibendrinant, prognozuojamas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas atitinka 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendaciją. Numatoma, kad Priemonės dotacijomis ir kitų Sąjungos fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2023 m. sudarys 0,3 % BVP, o nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų skatinamasis poveikis fiskalinės politikos kryptčiai turėtų sudaryti 0,1 procentinio punkto. Todėl Austrija planuoja finansuoti papildomas investicijas pasinaudodama Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis, taip pat, kaip numatoma, išlaikys nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas¹². Ji planuoja finansuoti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat energetinį saugumą, pavyzdžiui, dalyvavimą svarbiame bendro Europos intereso mikroelektronikos ir junglumo projekte, mažųjų ir vidutinių įmonių ir viešojo administravimo skaitmenizaciją, taip pat šildymo sistemų keitimą; šios investicijos iš dalies finansuojamos Priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis;
- (21) 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 1,6 % BVP. 2024 m. sumažėjimas daugiausia atspindi su energija susijusių priemonių laipsnišką panaikinimą. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2024 m. pabaigoje sumažės iki 75,1 %. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarys 1,3 % BVP. Tai panašu į 2023 m. stabilumo programoje numatomą deficitą. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas mažesnis valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP: 73,3 % 2024 m. pabaigoje;

¹² Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,9 procentinio punkto BVP stabdomąjį poveikį. Šį stabdomąjį poveikį lemia strateginio dujų rezervo įsigijimas 2022 m.;

- (22) 2023 m. stabilumo programoje numatoma 2024 m. laipsniškai panaikinti beveik visas energijos paramos priemonės, darant prielaidą, kad energijos kainos toliau mažės. Komisija irgi daro prielaidą, kad laipsniškai bus panaikintos beveik visos energijos paramos priemonės (grynosios išlaidos 2024 m. sudarys 0,1 % BVP). Tie įverčiai grindžiami prielaida, kad energijos kainos vėl nepradės didėti;
- (23) Reglamentu (EB) Nr. 1466/97 raginama siekti metinio struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimo siekiant vidutinės trukmės biudžeto tikslo, etalonu nustatant 0,5 % BVP pagerėjimą¹³. Komisijos vertinimu, atsižvelgiant į fiskalinio tvarumo aspektus, 2024 m. būtų tikslinga pagerinti struktūrinį balansą bent 0,3 % BVP. Vadovaujantis Komisijos metodika, kad būtų užtikrintas toks pagerėjimas, grynujų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų¹⁴ augimas 2024 m. neturėtų viršyti 4,6 %, kaip nurodyta šioje rekomendacijoje. Be to, likusios energijos paramos priemonės (Komisijos dabartiniu vertinimu, 2023 m. jos sudarys 1,8 % BVP) turėtų būti laipsniškai panaikintos, jei tai bus įmanoma atsižvelgiant į energijos rinkos pokyčius ir pradedant nuo mažiausiai tikslinių priemonių, o susijusios sutaupytos lėšos turėtų būti naudojamos valdžios sektoriaus deficitui mažinti. Remiantis Komisijos skaičiavimais, dėl to grynujų pirminių išlaidų augimas būtų mažesnis nei rekomenduotas 2024 m. didžiausias augimo tempas;
- (24) darant prielaidą, kad politika nesikeis, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos padidės 4,0 %, o tai yra mažiau nei rekomenduojamas augimo tempas. Komisijos prognozėje numatytas koregavimas yra mažesnis nei dėl visiško energijos paramos priemonių laipsniško panaikinimo sutaupytos lėšos: taip yra dėl išlaidų, kurios priklauso nuo infliacijos pokyčių 2023 m., pavyzdžiui, pensijų išlaidų, kompensacijų darbuotojams ir kai kurių socialinių išmokų, taip pat dėl kai kurių su energija susijusių priemonių, kurių taikymas dar nėra laipsniškai nutrauktas;

¹³ Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnyje taip pat reikalaujama, kad valstybėms narėms, kurių valdžios sektoriaus skola viršija 60 % BVP arba kuriose yra didesnė skolos tvarumo rizika, būtų taikomas didesnis nei 0,5 % BVP koregavimas.

¹⁴ Grynosios pirminės išlaidos apibrėžiamos kaip nacionalinėmis lėšomis finansuojamos išlaidos, atėmus diskrecines pajamų priemones ir neįskaitant palūkanų išlaidų bei ciklinių nedarbo išlaidų.

- (25) remiantis 2023 m. stabilumo programa, valstybės investicijos turėtų sumažėti nuo 3,5 % BVP 2023 m. iki 3,4 % BVP 2024 m. Mažesnės investicijos atspindi mažesnes nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas;
- (26) 2023 m. stabilumo programoje išdėstyta vidutinės trukmės fiskalinė kryptis iki 2026 m. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas palaipsniui sumažės iki 1,4 % BVP 2025 m. ir iki 1,3 % iki 2026 m. Todėl planuojama, kad valdžios sektoriaus deficitas per programos laikotarpį liks mažesnis negu 3 % BVP. 2023 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP sumažės nuo 75,1 % 2024 m. pabaigoje iki 71,4 % iki 2026 m. pabaigos. Ilguoju laikotarpiu Austrijai kyla vidutinė fiskalinio tvarumo rizika, kurią daugiausia lemia spaudimas biudžetui, susijęs su visuomenės senėjimu (tai visų pirma apima didėjančias ilgalaikės priežiūros ir sveikatos priežiūros išlaidas), ir dėl priemonių, kuriomis siekiama šalinti ekonominius ir socialinius COVID-19 ir energetikos krizės padarinius, padidėjusi skola. Ilgalaikės priežiūros ir sveikatos priežiūros sektoriuose taip pat trūksta darbo jėgos – tai iš dalies susiję su darbo šiuose sektoriuose nepatrauklumu. Priežiūros reformos priemonių rinkinys, neseniai įgyvendintas siekiant spręsti darbo jėgos trūkumo problemą, trumpuoju laikotarpiu padidinant darbo užmokestį ir išmokas slaugytojams, yra geras žingsnis didinant profesijos patrauklumą, tačiau dėl to taip pat padidės fiskalinės išlaidos. 2021 m. ilgalaikės priežiūros darbo grupė pasiūlė priemonių priežiūros adekvatumui gerinti, kartu išsaugant fiskalinį tvarumą. Šios priemonės apima koordinuotos kontrolės mechanizmo, pagal kurį būtų aiškiai nustatyta įvairių valdžios lygmenų atsakomybė, sukūrimą, o tai padėtų pagerinti viešųjų išlaidų kokybę ir palyginamumą, pavyzdžiui, nustatant vienodus ilgalaikės priežiūros paslaugų tarifams taikomus principus. Galimybę paremti tokio mechanizmo įgyvendinimą suteikia vykstančios derybos dėl federalinės fiskalinės sistemos;

- (27) COVID-19 pandemijos metu sveikatos priežiūros sistema pasirodė esanti atspari. Tačiau prognozuojama, kad iki 2070 m. išlaidos sveikatos priežiūrai padidės 1,2 procentinio punkto BVP. Be to, vis dar nepakankamai naudojamosi prevencinėmis priemonėmis ir pirmine ambulatorine sveikatos priežiūra, o daugelį sveikatos priežiūros paslaugų vis dar teikia ligoninės – tai brangus ir neefektyvus sveikatos priežiūros teikimo būdas. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas padės stiprinti ambulatorinę pirminę sveikatos priežiūrą, visų pirma remiant naujus ir esamus vietinius pirminės sveikatos priežiūros centrus. Tačiau, atsižvelgiant į fiskalinio tvarumo problemas, bus labai svarbu užtikrinti, kad pacientai būtų nuosekliai nukreipiami sveikatos priežiūros sistemoje, be kita ko, užtikrinant, kad padidėjus pirminės sveikatos priežiūros paslaugų pasiūlai būtų mažiau naudojamosi esamomis ligoninių ar ambulatorinės specializuotos sveikatos priežiūros paslaugomis;
- (28) Austrijos fiskalinė sistema šiuo metu grindžiama sudėtinga tarpvyriausybinių pervedimų tarp federalinių ir regioninių valdžios institucijų sistema, kuri ribotai skatina viešąsias lėšas leisti efektyviai. Dėl mokestinės autonomijos stokos išlaidų finansavimas tarp skirtingų federalinių lygmenų yra labai priklausomas nuo šios sistemos. 2022 m. tik 7,2 % visų viešųjų pajamų buvo federalinių žemių nuosavų išteklių pajamos¹⁵. Tuo pačiu metu nuo federalinių žemių ir savivaldybių išlaidų iš dalies priklauso esminės paslaugos, pavyzdžiui, sveikatos priežiūra, vaikų priežiūra ir viešojo transporto investicijos. Demografiniai pokyčiai ir žalioji pertvarka dar labiau didina federalinių žemių ir savivaldybių patiriamą išlaidų spaudimą, o pajamos iš nuosavų išteklių nėra susietos su išlaidų dinamika. Dabartinei fiskalinei sistemai yra būdingas neefektyvumas ir skaidrumo stoka, nes joje nesimato aiškaus ryšio tarp mokesčių naštos ir valdžios sektoriaus išlaidų. Kad bendra viešųjų išlaidų kokybė pagerėtų, labai svarbu labiau suderinti pajamas iš nuosavų išteklių su subcentrinėmis vyriausybės išlaidomis ir didinti skaidrumą bei koordinavimą. Siekiant pagerinti fiskalinį federalizmą ir bendrą mokesčių sistemą, būtų galima reformuojant nekilnojamojo turto mokesčių sistemą sudaryti palankesnes sąlygas regionų savarankiškumui mokesčių srityje. 2022 m. pabaigoje pradėtos derybos vyksta ir suteikia galimybę daryti pažangą;

¹⁵ Šis skaičius atitinka 2010 m. Europos sąskaitų sistemos 1312 subsektorių.

- (29) vis dar yra galimybių mokesčių naštą perkelti nuo darbo jėgos į ekonomikos augimui palankesnius ir įtraukesnius pajamų šaltinius. Mokesčių sistemai būdinga didelė darbo jėgai tenkanti našta, susijusi su darbo užmokesčio fondo mokesčiais ir socialinio draudimo įmokomis, kurias moka ir darbuotojai, ir darbdaviai. Tai stabdo darbo vietų kūrimą ir dalyvavimą darbo rinkoje, ypač mažą darbo užmokestį gaunantiems ir antriesiems šeimoje uždirbantiems asmenims. Tuo pačiu metu kiti pajamų šaltiniai, kurie mažiau kenkia teisingam ir tvariam augimui, pavyzdžiui, aplinkosaugos ar nekilnojamojo turto mokesčiai, vis dar nepakankamai taikomi, net atsižvelgus į pastarojo meto reformas. Žaliajai pertvarkai trukdo aplinkai kenksmingos subsidijos. Neseniai įvykdyta ekologinių ir socialinių mokesčių reforma suteikia mokesčių lengvatas namų ūkiams ir įmonėms ir sudaro pagrindą išmetamo CO₂ kiekio kainodarai už ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ES ATLPS) ribų. Be to, automatinis gyventojų pajamų mokesčio indeksavimas pagal infliaciją yra pažymėtina reforma, kuria smarkiai sumažinamas gyventojų pajamų mokesčio naštos didėjimas, mokesčių mokėtojų patiriamas dėl „mokesčių laiptelio slinkio“. Tačiau vis dar esama struktūrinių problemų ir yra galimybių toliau mažinti darbo jėgai tenkančią naštą, skatinti darbo vietų kūrimą ir darbo jėgos pasiūlą, ypač mažas pajamas gaunantiems asmenims. Geresnis augimui palankesnių mokesčių taikymas taip pat galėtų padėti sukurti būtiną biudžeto erdvę ir padidinti mokesčių sistemos teisingumą;

- (30) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos iki 2026 m. Dėl laikino Priemonės, taikomos iki 2026 m., pobūdžio labai svarbu planą įgyvendinti skubiai. Austrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas sėkmingai įgyvendinamas. Austrija pateikė vieną mokėjimo prašymą, atitinkantį 44 plano tarpines ir siektinas reikšmes, pagal kurį 2023 m. balandžio 20 d. iš viso buvo išmokėta 700 mln. EUR. Pateikus pirmą prašymą, plano įgyvendinimas vyksta pagal tvarkaraštį. Numatoma, kad Austrija pateiks prašymą pakeisti kelias priemones dėl objektyvių aplinkybių, pavyzdžiui, kainų padidėjimo ir tiekimo grandinės trūkumų. Taip pat rengiamas naujas skyrius „REPowerEU“, ir Austrijos valdžios institucijos glaudžiai bendradarbiauja su Komisijos tarnybomis, kad netrukus jį pateiktų. Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą greitai įtraukus naują skyrių „REPowerEU“ bus sudarytos sąlygos finansuoti papildomas reformas ir investicijas, kuriomis remiamas Austrijos strateginių tikslų energetikos ir žaliosios pertvarkos srityse įgyvendinimas. Siekiant sėkmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, taip pat kitą plane nenumatytą ekonominę ir užimtumo politiką, kad būtų užtikrinta plati atsakomybė už bendrą politinę darbotvarkę, tebėra svarbus sistemingas ir veiksmingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;
- (31) 2022 m. Komisija patvirtino visus Austrijos sanglaudos politikos programavimo dokumentus. Kad Austrijoje būtų įgyvendinama žilioji ir skaitmeninė pertvarka, didinamas ekonominis ir socialinis atsparumas, taip pat vyktų darnus teritorinis vystymasis, labai svarbu sanglaudos politikos programas įgyvendinti sparčiai, užtikrinant papildomumą ir sinergiją su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, įskaitant skyrių „REPowerEU“;

- (32) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir sanglaudos politikos programomis, Austrijai kyla tam tikrų papildomų uždavinių, susijusių su darbo rinka. Tvirta Austrijos socialinės apsaugos sistema ir plataus masto politikos priemonės sumažino COVID-19 pandemijos socialinį poveikį. Austrijos rezultatai daugumoje Europos socialinių teisių ramsčio sričių yra geri, tačiau tebėra tam tikrų problemų. Tarp jų, visų pirma, nepakankamai išnaudojamas moterų, žemos kvalifikacijos darbuotojų, vyresnio amžiaus darbuotojų ir migrantų kilmės asmenų darbo rinkos potencialas. Tai itin problematiška atsižvelgiant į kvalifikuotos darbo jėgos trūkumą. Pasitelkiant neišnaudojamą šių grupių potencialą būtų galima sumažinti spaudimą Austrijos darbo rinkai;
- (33) nors moterų užimtumo lygis Austrijoje viršija Sąjungos vidurkį, šalis užima antrą vietą pagal ne visą darbo dieną dirbančių moterų dalį. 2022 m. daugiau kaip pusė Austrijos moterų dirbo ne visą darbo dieną, ir neproporcingai daug moterų yra menkai apmokamuose sektoriuose. Tai rodo dideles galimybes padidinti moterų dalyvavimą darbo rinkoje visą darbo dieną. Tačiau motinoms sudėtinga aktyviau dalyvauti darbo rinkoje dėl ribotos įperkamų ir kokybiškų vaikų priežiūros paslaugų pasiūlos, ypač kaimo vietovėse. Austrijoje oficialių vaikams iki trejų metų skirtų priežiūros paslaugų rodiklis yra vienas mažiausių Sąjungoje: oficialios vaikų priežiūros paslaugos teikiamos tik 28 % vaikų iki trejų metų amžiaus. Siekiant spręsti šiuos klausimus, labai svarbu didinti kokybiškų vaikų priežiūros paslaugų pasiūlą gerinant kokybės standartus, didinant prieinamumą, ir skatinti darbą visą darbo laiką, pavyzdžiui, per mokesčių paskatas. Jei daugiau moterų dirbtų visą darbo dieną, tai, be kita ko, galėtų padėti panaikinti nuolat didelį Austrijos vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą, taip pat didelį vyrų ir moterų pensijų skirtumą ir kartu spręsti darbo jėgos trūkumo problemą;

- (34) vis dar yra galimybių į darbo rinką geriau integruoti kelias nepalankioje padėtyje esančias grupes, visų pirma žemos kvalifikacijos ir migrantų kilmės asmenis. Apie 45 % ilgalaikių bedarbių Austrijoje yra geriausiai atveju baigę pagrindinę mokyklą. Migrantų kilmės asmenų dalyvavimas darbo rinkoje apskritai yra gerokai mažesnis nei šalyje gimusių gyventojų, o būsimas vaikų pajamas Austrijoje dažnai lemia jų tėvų pajamos. Nors į Austrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos žemos kvalifikacijos darbuotojų ir ilgalaikių bedarbių perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo skatinimo priemonės, šiomis priemonėmis nėra visapusiškai sprendžiama pamatinė migrantų kilmės asmenų ir žemos kvalifikacijos darbuotojų dalyvavimo problema. Siekiant nutraukti Austrijoje vis išliekantį atskiras kartas siejantį ryšį tarp tėvų ir jų vaikų mokymosi rezultatų¹⁶, itin svarbu didinti kokybiško ikimokyklinio ugdymo, visos dienos ugdymo ir geresnės skaitmeninės infrastruktūros prieinamumą. Kad būtų integruojami neseniai atvykę migrantai ir kitos nepalankioje padėtyje esančios grupės, mokyklose galėtų būti užtikrinta geresnė individuali mentorystė, kalbos kursai galėtų būti prieinamesni ir veiksmingiau naudojamasi Austrijos pameistrystės sistema. Be to, labai svarbu suteikti pakankamai galimybių mokytis visą gyvenimą, kad būtų galima skirti dėmesio visų amžių nepalankioje padėtyje esančioms grupėms;
- (35) yra galimybių gerinti vyresnio amžiaus darbuotojų, t. y. 55–64 m. asmenų, dalyvavimą darbo rinkoje. Pastaruoju metu ilgalaikė vyresnio amžiaus darbuotojų dalyvavimo darbo rinkoje didėjimo tendencija gerokai sulėtėjo, o bendras vyresnio amžiaus darbuotojų aktyvumo lygis yra mažesnis už Sąjungos vidurkį. Darbuotojų užduočių pritaikymas prie jų profesinio ir asmeninio gyvenimo ciklo ir atsižvelgimas į senėjančių asmenų poreikius taps vis svarbesni siekiant ilgiau išlaikyti senėjančią visuomenę darbo rinkoje. Geresnės paskatos didinti faktinį pensinį amžių, pavyzdžiui, mažesnis darbo jėgos apmokestinimas arba į darbo užmokestį nepatenkančios darbo sąnaudos ilgiau dirbantiems asmenims, padėtų sumažinti Austrijos darbo rinkos trūkumus;

¹⁶ 2022 m. Švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenis. Šalies ataskaita: Austrija.

- (36) Rusijos invazija į Ukrainą atskleidė Austrijos energijos tiekimo saugumo pažeidžiamumą. Nors Austrijai pavyko sumažinti priklausomybę nuo dujų importo iš Rusijos (2022 m. jis sumažėjo iki 57 % viso dujų importo, palyginti su 80 % 2021 m.), šis importas tebėra gerokai didesnis už Sąjungos vidurkį. Siekdamą įvairinti energijos šaltinius, vyriausybė nustatė finansines paskatas įmonėms importuoti dujas iš kitų nei Rusija šaltinių ir 2022 m. sukūrė strateginį dujų rezervą. Vis dėlto Austrija vis dar susiduria su dideliais energetinio saugumo užtikrinimo iššūkiais. Šalyje vis dar trūksta aiškiai apibrėžto plano, kaip artimiausiu metu nutraukti priklausomybę nuo Rusijos dujų importo. Be to, vis dar nepakankamai išnaudojamas atsinaujinančiųjų išteklių dujų, pvz., vandenilio, gamybos ir perdavimo potencialas, ypač sektoriuose ir regionuose, kurie yra pažeidžiami dėl tiekimo sutrikimų;
- (37) 2021 m. atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalis Austrijoje buvo 36 % galutinio energijos suvartojimo, t. y. gerokai didesnė už Sąjungos vidurkį. Kad Austrija pasiektų klimato tikslus, be kita ko, iki 2040 m. neutralizuotų poveikį klimatui, šalis turi dar labiau padidinti šią dalį. 2021 m. į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta reforma – atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtros įstatymu sukurta sistema, kuri padės didinti atsinaujinantiesiems energijos ištekliais tenkančią suvartojamos elektros energijos dalį. Reforma siekiama iki 2030 m. sukurti 27 TWh per metus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pajėgumą – tai padės iki tų metų pasiekti šalies tikslą vartoti 100 % elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių, palyginti su dabartine 81 % verte 2020 m. Tačiau tolesnei atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtrai vis dar trukdo, pvz., ilga teritorijų planavimo ir leidimų išdavimo procedūrų trukmė, sudėtingas įgaliojimų pasiskirstymas tarp federalinės ir regioninės valdžios lygmenų ir administracijos apsirūpinimo personalu problemos. Austrija žengė pirmąjį žingsnį nustatydamą paprastesnį atsinaujinančiųjų energijos išteklių projektų poveikio aplinkai vertinimą. Be to, Austrija galėtų geriau suderinti teritorijų skirstymą į zonas su savo žaliosios pertvarkos tikslais, spręsti su aprūpinimu darbuotojais susijusius klausimus ir padidinti investicijas į tinklo infrastruktūrą, pavyzdžiui, saugyklas, skirstymą ir perdavimą. Atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtrai taip pat padėtų, jei būtų sukurtos specialios atsinaujinančiųjų energijos išteklių (visų pirma vėjo) spartinimo teritorijos, kuriose būtų nustatytos trumpos ir paprastos leidimų išdavimo procedūros, ir jei atsinaujinantieji energijos ištekliai būtų pripažinti viršesniu viešuoju interesu, atsižvelgiant į platesnio užmojo atsinaujinančiųjų energijos išteklių tikslus, nustatytus 55 % tikslo priemonių rinkinyje ir plane „REPowerEU“. Be to, galėtų būti toliau nagrinėjami papildomi atsinaujinantieji energijos ištekliai, pavyzdžiui, geoterminė energija;

- (38) Laikotarpiu nuo 2022 m. rugpjūčio mėn. iki 2023 m. kovo mėn. gamtinių dujų suvartojimas Austrijoje, palyginti su dujų suvartojimo tuo pačiu laikotarpiu per ankstesnius penkerius metus vidurkiu, sumažėjo 19 % – taigi, buvo viršyta siektina sumažinimo reikšmė (15 %). Austrija galėtų toliau dėti pastangas, kad laikinai sumažintų dujų poreikį iki 2024 m. kovo 31 d. pagal Tarybos reglamentą (ES) 2022/1369¹⁷. Be to, priklausomybė nuo iškastinio kuro sumažėtų padidinus energijos vartojimo efektyvumo užmojus statybos ir pramonės sektoriuose. Austrijos ilgalaikėje renovacijos strategijoje nustatyti aiškūs orientyrai iki 2050 m. ir siekiama 80 % sumažinti jos pastatų ūkio priklausomybę nuo iškastinio kuro. Pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą taip pat siekiama laipsniškai atsisakyti iškastinio kuro katilų pastatų sektoriuje ir juos keisti šildymo iš atsinaujinančiųjų išteklių technologija arba centralizuotu šildymu. Tačiau Austrijos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslai nėra pakankamai plataus užmojo, kad būtų pasiekti 55 % tikslo priemonių rinkinio ir plano „REPowerEU“ tikslai. Šis klausimas turėtų būti sprendžiamas nauju energijos vartojimo efektyvumo įstatymu, kurį tikimasi priimti 2023 m. ir kuriuo siekiama iki 2030 m. 18 % sumažinti galutinės energijos suvartojimą. Apskritai, Austrijai būtina reikės paspartinti investicijas į esminę pastatų renovaciją, šildymo sektoriuje iškastinį kurą pakeisti atsinaujinančiais ištekliais ir geriau valdyti energijos vartojimą vykdant komunalinių paslaugų skaitmenizaciją (pvz., diegiant išmaniuosius skaitiklius ir termostatus). Be to, bus itin svarbu pagreitinoti pastatų šiluminės renovacijos tempą, kuris šiuo metu yra lėtas. Sprendžiant šį klausimą bus itin svarbu laiku įgyvendinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo šildymui įstatymą – pavyzdinę Austrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano reformą;

¹⁷ 2022 m. rugpjūčio 5 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/1369 dėl koordinuotų dujų poreikio mažinimo priemonių (OL L 206, 2022 8 8, p. 1).

- (39) perėjimas prie žaliosios ekonomikos taip pat apims išmetamųjų teršalų (ypač tų, kurie išmetami transporto) kiekio mažinimą keliuose sektoriuose, nes šie sektoriai turi didelį išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo potencialą. Šiuo metu Austrija yra svarbi krovinių vežimo keliais per Alpes tranzito šalis. Nepaisant kai kurių investicijų į tvarų transportą pagal Austrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, siekiant poveikio klimatui neutralumo bus itin svarbu toliau mažinti su transportu susijusį išmetamųjų teršalų kiekį ir kartu spręsti transporto galimybių nepriteklaus problemą. Be to, bus labai svarbu rasti papildomų transporto sprendimų, pavyzdžiui, sujungti paskutinę atkarpą, ir alternatyvų automobilių naudojimui, ypač kaimo vietovėse.
- (40) kliūčių pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos kyla dėl to, kad žaliajai pertvarkai esminės svarbos turinčiuose sektoriuose ir profesijose, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos, diegimo ir techninės priežiūros sektorius, trūksta darbo jėgos ir įgūdžių. Siekiant sumažinti įgūdžių trūkumą ir skatinti įtrauktį į darbo rinką bei darbo jėgos persikirstymą labai svarbu turėti aukštos kokybės švietimo ir mokymo sistemas, atitinkančias kintančius darbo rinkos poreikius, ir tikslinių kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo priemonių. Siekiant pasinaudoti neišnaudota darbo jėgos pasiūla, šios priemonės turi būti prieinamos, visų pirma fiziniais asmenimis ir sektoriuose bei regionuose, kuriuos žaliaji pertvarka veikia labiausiai. Kaip pranešta, 2022 m. Austrijoje trūko 17 profesijų, kurioms reikalingi su žaliaja pertvarka susiję specifiniai įgūdžiai arba žinios, darbuotojų, be kita ko, civilinės inžinerijos technikų, stogdengių ir mechanikos inžinierių. Pagal savo bendrąjį žaliųjų darbo vietų planą Austrija sukūrė žaliųjų darbo vietų platformą, kad padėtų derinti darbo jėgos paklausą ir pasiūlą. Šio bendrojo plano įgyvendinimas bus labai svarbus siekiant užtikrinti, kad būtų laiku pereita prie žaliosios ekonomikos Austrija savo Teisingos pertvarkos veiksmų plane dėl mokymo ir perkvalifikavimo nustatė priemones, kurių paskirtis – didinti kvalifikuotos darbo jėgos pasiūlą atsinaujinančiųjų išteklių energijos sektoriuje, suteikti paskatų kelti darbo jėgos kvalifikaciją ir gerinti švietimo standartus;

- (41) atsižvelgdama į Komisijos vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2023 m. stabilumo programą, o jos nuomonė¹⁸ atspindėta 1 rekomendacijoje;
- (42) atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis šių veiksmų: i) išlaikyti skolos tvarumą ir susilaikyti nuo plačiabazės paramos visuminei paklausai 2023 m., tikslingiau orientuoti fiskalines priemones, kurių imtasi didelių energijos kainų poveikiui švelninti, ir apsvarstyti tinkamus laipsniško paramos nutraukimo būdus, kadangi energijos kainų spaudimas mažėja; ii) išlaikyti dideles viešąsias investicijas ir skatinti privačiąsias investicijas žaliajai ir skaitmeninei pertvarkoms remti; iii) remti darbo užmokesčio pokyčius, kuriais švelninamas perkamosios galios praradimas, kartu ribojant antrinę poveikį infliacijai, toliau tobulinti aktyvią darbo rinkos politiką ir spręsti įgūdžių trūkumo problemą; iv) gerinti verslo aplinką ir užtikrinti, kad energijos parama įmonėms būtų ekonomiškai efektyvi, laikina, tikslingai nukreipta gyvybingoms įmonėms ir išlaikytų žaliosios pertvarkos paskatas, ir v) išsaugoti makrofinansinį stabilumą ir stebėti rizikas, o kartu tęsti darbą siekiant baigti kurti bankų sąjungą. Austrijai skirtomis 1, 2, 3 ir 4 rekomendacijomis prisidedama prie pirmos, antros ir trečios 2023 m. euro zonai skirtų rekomendacijų įgyvendinimo,

¹⁸ Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

REKOMENDUOJA Austrijai 2023 ir 2024 m. imtis šių veiksmų:

1. Kaip galima greičiau 2023 ir 2024 m. laipsniškai panaikinti galiojančias neatidėliotinas energijos paramos priemones, valdžios sektoriaus deficitui mažinti panaudojant su tuo susijusias sutaupytas lėšas. Jei dėl vėl padidėjusių energijos kainų reikėtų imtis naujų paramos priemonių arba toliau taikyti esamas paramos priemones, užtikrinti, kad tokiomis paramos priemonėmis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ir įmones, kad jos būtų fiskaliniu požiūriu prieinamos ir išlaikytų paskatas taupyti energiją.

Užtikrinti apdairią fiskalinę politiką, visų pirma ribojant nacionalinėmis lėšomis finansuojamų grynųjų pirminių išlaidų nominalų padidėjimą 2024 m., kad jis neviršytų 4,6 %¹⁹.

Išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas viešąsias investicijas ir užtikrinti veiksmingą dotacijų pagal Priemonę ir kitų Sąjungos fondų lėšų įsisavinimą, visų pirma siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas.

Laikotarpiu po 2024 m. toliau vykdyti vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinę laipsniško ir tvaraus konsolidavimo strategiją, kartu vykdant investicijas ir reformas, kuriomis skatinamas didesnis tvarus augimas, kad būtų užtikrinta apdairi vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinė būklė.

Užtikrinti ilgalaikės priežiūros sistemos adekvatumą ir fiskalinį tvarumą, taip pat sveikatos priežiūros sistemos fiskalinį tvarumą. Supaprastinti ir racionalizuoti fiskalinius santykius ir atsakomybę tarp įvairių valdžios lygmenų, taip pat suderinti atsakomybę finansavimo ir išlaidų srityse. Gerinti mokesčių derinį siekiant remti integracinį ir tvarų augimą.

2. Toliau tolygiai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir sparčiai užbaigti rengti skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima skubiai pradėti jį įgyvendinti. Tęsti spartų sanglaudos politikos programų įgyvendinimą, užtikrinant glaudų papildomumą ir sinergiją su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu.

¹⁹ Apskaičiuota, kad tai atitinka metinį struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimą bent 0,3 % BVP 2024 m., kaip aprašyta 23 konstatuojamojoje dalyje.

3. Skatinti moterų dalyvavimą darbo rinkoje (be kita ko, gerinant vaikų priežiūros paslaugų kokybę) ir vyresnio amžiaus darbuotojų dalyvavimą darbo rinkoje. Gerinti nepalankioje padėtyje esančių grupių, pavyzdžiui, žemos kvalifikacijos darbo ieškančių asmenų ir migrantų kilmės asmenų, rezultatus darbo rinkoje, be kita ko, gerinant jų pagrindinių įgūdžių lygį.
4. Mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro ir įvairinti dujų tiekimo šaltinius, kad būtų gerokai sumažinta priklausomybė nuo Rusijos. Spartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir būtinų infrastruktūros diegimą, visų pirma supaprastinant leidimų išdavimo procedūras ir nustatant naudojimo spartinimo teritorijas. Didinti energijos vartojimo efektyvumą. Mažinti išmetamųjų teršalų kiekį, visų pirma transporto sektoriuje. Dėti daugiau politikos pastangų siekiant suteikti ir įgyti žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių ir kompetencijų.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė
